

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ"
для студентів спеціальності
8.18010024 "Прикладна економіка"
денної форми навчання

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри соціології та психології управління.
Протокол № 3 від 25.09.2013 р.

Укладач Полякова Г. А.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Педагогіка вищої школи" для студентів спеціальності 8.18010024 "Прикладна економіка" денної форми навчання / укл. Г. А. Полякова. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 34 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних, та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), методичні рекомендації щодо оцінювання знань студентів, компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів магістратури.

Вступ

Розвиток вищої освіти в Україні спрямовано на підготовку високопрофесійних, конкурентоздатних, компетентних фахівців, що відповідають вимогам становлення інформаційного суспільства та розвитку економіки знань. На ринку праці сьогодні вимагаються фахівці, підготовлені за новітніми технологіями, здатні обслуговувати потужні інтеграційні процеси, що домінують у промисловості та бізнесі.

Студенти магістратури як майбутні фахівці повинні бути готовими до реалізації компетентностей не тільки з виконання спеціалізовано-професійних завдань, а й вирішення соціальних, інструментальних, загальнонаукових задач. Так, наприклад, вирішення соціально-виробничих задач пов'язано з діяльністю фахівця у сфері виробничих відносин у трудовому колективі: професійне та міжособистісне спілкування, робота в команді, навчання інших, управління освітнім процесом у системі підготовки і перепідготовки кадрів, передача досвіду іншим.

Випускники магістратури можуть виконувати функції науково-педагогічних працівників у вищих навчальних закладах, пов'язаних з професійним навчанням й вихованням майбутніх фахівців, організацією навчального процесу, розробкою навчально-методичного забезпечення, здійснення наукових досліджень та проектів у сфері освіти.

Педагогіка вищої школи є одна з галузей педагогіки, наука про виховання, навчання і освіти молоді і дорослих. Це наука про закономірності навчання і виховання студентів, а також їх наукову і професійну підготовку як фахівців відповідно до державних вимог.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	1801 "Специфічні категорії"	Нормативна
Змістових модулів – 2	8.18010024 "Прикладна економіка"	Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин – 108		Семестр: 1-й
		Лекції: 16 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Практичні, семінарські: 18 год
		Самостійна робота: 74 год
		Вид контролю: ПМК

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 68,5 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – надання студентам магістратури цілісної і логічно-послідовної системи знань про педагогічні основи підготовки кадрів вищої кваліфікації; підготовка студентів магістратури як професіоналів, здатних до самоосвіти та саморозвитку, що володіють основами педагогічних знань та успішно застосовують їх у повсякденній та професійній практиці при розв'язанні педагогічних ситуацій, пов'язаних з навчанням, вихованням та розвитком.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи, педагогічної майстерності, сучасних технологій навчання;
- практичне опанування студентами різними формами організації навчального і виховного процесів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації;
- виховання у студентів магістратури особистих якостей майбутнього педагога, викладача, тьютера; прагнення до самонавчання, самовиховання, самовдосконалення.

Об'єктом вивчення дисципліни є соціально-педагогічна система вищої освіти. **Предметом** вивчення дисципліни є закономірності, принципи, методи, форми навчально-виховного процесу та процесу професійної підготовки висококваліфікованого спеціаліста відповідно до освітніх стандартів.

Професійна підготовка студентів магістратури здійснюється за такими організаційними формами навчання: 1) видами навчальних занять, як лекції, практичні та семінарські заняття, консультації; 2) виконання теоретичних, практичних, науково-дослідних завдань із самостійної роботи; 3) контрольними заходами: експрес-контроль, опитування (усне, письмове), контрольні роботи, залік.

Для забезпечення якості формування загальних і професійних компетентностей застосовуються методи та технології активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Навчальний процес реалізується за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Значну частину організації навчальної діяльності студентів складає самостійна робота, управління якою здійснюється за допомогою персональної навчальної системи, розташованої на сайті персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною студентами магістратури є попереднє опанування таких дисциплін, як "Філософія", "Соціологія", "Психологія", "Історія української культури", комплексом економічних дисциплін.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій (2011) **результати навчання** становлять сукупність компетентностей, що виражають знання, розуміння, уміння, цінності, інші особистісні якості, які набув студент після завершення освітньої / навчальної програми або її окремого компоненту.

За дескрипторами Національної рамки кваліфікацій (2011), зміст результатів навчання виражається в термінах: знання, уміння, комунікація, автономність та відповідальність.

Відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр", Національної рамки кваліфікацій (2011) після вивчення дисципліни "Педагогіка вищої школи" студенти повинні мати наступні результати навчання:

Знання:

основних категорії педагогіки вищої школи;

методів педагогічних досліджень у вищій школі;

розуміння побудови системи вищої освіти в Україні та напрямів її розвитку;

сутність та характеристик складових навчального та виховного процесів;

види, напрями, методи, форми виховання студентської молоді;

організаційних форм навчання;

сучасних технологій навчання,

розуміння вікових особливостей професійного та особистісного становлення студентів;

функції управління вищим навчальним закладом;

поняття педагогічної майстерності.

Уміння:

аналізувати та пояснювати психолого-педагогічні явища і процеси у вищому навчальному закладі;

здійснювати психолого-педагогічні дослідження;

враховувати особливості студентського віку при проектуванні складових навчального та виховного процесів;

розробляти та проводити навчальне заняття із використанням сучасних технологій навчання;

доцільно застосовувати засоби педагогічного спілкування, взаємодії та впливу.

У результаті опанування дисципліною "Педагогіка вищої школи" у студентів повинні бути сформовані компетентності з навчальної дисципліни, що узгоджуються із загальними та професійними компетентностями.

Таблиця 2.1

Компетентності (загальнонаукові, інструментальні, професійні (загально професійні, спеціалізовано-професійні)), що формуються

Шифр компетентності	Компетентність
КЗН-1	Базові уявлення про основи психології та педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильність до етичних цінностей, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства, процесів глобалізації
КЗН-6	Вміння критично оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні та інші події та явища на підставі відповідного обсягу знань
КІ-3	Здатність до ефективних комунікаційних взаємодій, в тому числі засобами інформаційних технологій
КЗП-6	Здатність планувати та реалізувати певні заходи в управлінні соціально-економічними системами
КЗП-8	Здатність організувати роботу в команді
КЗП-9	Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді
КЗП-10	Уміння вести дискусію з загальноекономічних питань та конкретно-прикладних питань управління економічною системою
КЗП-11	Уміння викладати основи економіки, економіко-математичних методів дослідження
КСП-7	Здатність використовувати сучасні інформаційні та Інтернет-технології для дослідницького пошуку, аналізу стану с

Зміст навчальної дисципліни Педагогіка вищої школи", у першу чергу спрямовано на формування здатності до освітньої діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретико-методологічні основи педагогіки вищої школи

Тема 1. Наукові основи педагогіки вищої школи

1.1. Педагогіка вищої школи як наука, її об'єкт, предмет, функції, принципи завдання на сучасному етапі розвитку науки. Категорії педагогіки вищої школи: вища освіта, навчання, виховання студентської молоді, їх взаємозв'язок.

1.2. Система вищої освіти в Україні. Становлення та розвиток вищої освіти в Україні та за кордоном. Система вищої освіти. Структура вищої освіти. Стратегічні напрями розвитку вищої освіти. Реалізація Європейської кредитно-трансферної системи. Національна рамка кваліфікацій України.

1.3. Методологія і методика наукового дослідження в педагогіці вищої школи. Класифікація та загальна характеристика методів педагогічних досліджень: загальнонаукові методи; конкретно наукові методи; теоретичні та емпіричні методи; методи збору інформації, методи обробки інформації. Етапи проведення педагогічного дослідження.

1.4. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

Тема 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі

2.1. Філософія людиноцентризму. Реалізація студентоцентрованого підходу у вищій школі.

2.2. Особливості студентського віку: соціальні, психологічні, педагогічні характеристики. Основні сфери життєдіяльності студента.

2.3. Сучасні вимоги до підготовки фахівців з вищою освітою: державні стандарти, вимоги роботодавців, освітні потреби тих, хто навчається. Напрямки професіоналізації особистості студента у вищій школі.

Формування та розвиток особистості студентів як майбутніх фахівців на різних курсах професійної підготовки у вищій школі.

2.4. Структура та зміст професійної компетентності майбутніх фахівців за спеціальністю. Поняття професійного розвитку. Планування саморозвитку майбутніх фахівців.

Тема 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання

3.1. Виховання як процес цілеспрямованого формування та розвитку особистості і соціальної групи. Мета, завдання, зміст, методи, форми, засоби виховання у вищій школі. Закономірності, принципи й особливості виховання у вищому навчальному закладі. Моделі виховання. Особливості виховного процесу у вищому навчальному закладі

3.2. Класифікація видів виховання у вищій школі. Особливості професійного виховання майбутніх фахівців. Професійна спрямованість. Формування професійно-важливих якостей. Професійна свідомість. Готовність працювати за обраною професією.

3.3. Виховна робота куратора академічної групи

3.4. Студентське самоврядування. Зарубіжний досвід самоорганізації студентів.

Змістовий модуль 2.

Управління вищим навчальним закладом та навчальним процесом

Тема 4. Сутність процесу навчання у вищій школі

4.1. Основні категорії дидактики вищої школи. Навчальний процес як цілісна соціально-педагогічна система. Функції навчального процесу у вищій школі. Характеристика закономірностей та принципів навчання як вихідних положень, що регулюють спільну діяльність викладача студента.

4.2. Складові навчального процесу та їх характеристики: цілі навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання, визначення результатів навчання у термінах компетентностей.

4.3. Організаційні форми навчання. Лекція як організаційна форма навчання у вищій школі. Особливості проведення практичних, семінарських занять, організації консультативної роботи зі студентами. Особливості тренінгового навчання. Методика розробки навчального заняття.

4.4. Управління самостійною роботою студентів. Розробка і використання персональних навчальних систем як складової управління самостійною роботою студентів. Навчально-методичне забезпечення нового покоління. Електронні засоби навчання.

4.5. Сучасні освітні технології у вищому навчальному закладі. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Автоматизовані тренажери, бізнес-симуляції у навчальному процесі.

Тема 5. Керівництво вищим навчальним закладом

5.1. Система державного управління вищою освітою в Україні. Нормативні документи, що визначають управління вищою освітою в Україні. Діяльність органів управління освітою.

5.2. Завдання, напрями діяльності, структура вищого навчального закладу. Принципи управління вищим навчальним закладом. Структура управління вищим навчальним закладом. Органи громадського самоврядування у вищих навчальних закладах. Зміст управлінської діяльності керівника навчального закладу, та керівників структурних підрозділів ВНЗ. Стратегічне планування, моніторинг діяльності вищого навчального закладу.

5.3. Оцінка ефективності діяльності вищого навчального закладу. Ліцензування та акредитація.

5.4. Оптимізація соціально-психологічного клімату в педагогічному та студентському колективі.

5.5. Інноваційна політика в галузі розвитку національної системи освіти. Освітні інновації: поняття, види, класифікація. Розвиток освітнього середовища вищого навчального закладу на інноваційній основі.

Тема 6. Основи педагогічної майстерності

5.1. Навчальне середовище умова і фактор впливу на тих, хто навчається.

5.2. Поняття педагогічної майстерності та педагогічної техніки. Здатність управляти собою. Культура мовлення. Управління емоціями. Здатність управляти іншими. Методи педагогічного впливу. Здатність до педагогічного співробітництва, спілкування та взаємодії.

5.3. Засоби педагогічних комунікацій. Педагогічна взаємодія у дистанційному навчання. Мережеві засоби педагогічних комунікацій.

4. Структура навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни "Педагогіка вищої школи" студенти повинні бути ознайомленими з програмою та структурою дисципліни, формами та методами навчання, видами та методами контролю, системою оцінювання.

Структура навчальної дисципліни "Педагогіка вищої школи" складається з двох змістовних модулів.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота студента, контрольні заходи.

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена у табл. 3.

Таблиця 3

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекційні	практичні, семінарські	консультації	самостійна робота
				Підготовка до занять	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи педагогіки вищої школи					
Тема 1. Наукові основи педагогіки вищої школи	17	2	2	1	12
Тема 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі	13	2	2	1	8
Тема 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання	13	2	2	1	8
Змістовий модуль 2. Управління вищим навчальним закладом та навчальним процесом					
Тема 4. Сутність процесу навчання у вищій школі	40	6	8	2	24
Тема 5. Керівництво вищим навчальним закладом	13	2	2	1	8
Тема 6. Основи педагогічної майстерності	12	2	2		8
Усього годин	108	16	18	6	68

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, спрямована на розвиток культури наукового мислення, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких учасники готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Виступи з доповідями та активна участь в обговоренні дискусійних питань враховується при оцінюванні результатів навчання.

Тематика програмних та дискусійних запитань семінарських занять наведена у табл. 4.

Таблиця 4

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи педагогіки вищої школи			
Тема 1. Наукові основи педагогіки вищої школи	1. Сучасні проблеми вищої освіти. 2. Місце педагогіки вищої школи в реалізації життєвих і професійних навичок	1	Основна: [3; 5; 7; 8]; додаткова: [9; 10; 17]
Тема 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі	1. Сучасні вимоги до фахівця з вищою освітою. 2. Фактори впливу на особистісно-професійний розвиток студента	1	Основна: [3; 6; 7]; додаткова: [14; 15; 17]
Тема 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання	1. Проблема пріоритетності та єдності навчального і виховного процесів у ВНЗ. 2. Система цінностей у вихованні. 3. Виховання в умовах ринкових відносин	1	Основна: [3; 5 – 7]; додаткова: [14; 17]

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни й формує вміння й навички їх практичного

застосування через індивідуальне виконання відповідних завдань. Шляхом практичної діяльності формуються ключові, спеціальні компетенції.

Активні навчальна пізнавальна діяльність та виконання навчальних завдань враховуються при оцінюванні результатів навчання.

Перелік тем практичних занять наведено у табл. 5.

Таблиця 5

Перелік тем практичних занять

Назва теми	Теми практичних занять	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи професійної підготовки фахівців з вищою освітою вищої школи			
Тема 1. Наукові основи педагогіки вищої школи	Аналіз основних категорій педагогіки вищої школи"	1	Основна: [3; 5; 7; 8]; додаткова: [9; 10; 17]
Тема 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі	Побудова моделі професійної компетентності та професіограми фахівця	1	Основна: [3; 6; 7]; додаткова: [14; 15; 17]
Тема 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання	Цінності в системі професійного виховання	1	Основна: [3; 5 – 7]; додаткова: [17]
Змістовий модуль 2. Управління вищим навчальним закладом та навчальним процесом			
Тема 4. Сутність процесу навчання у вищій школі	Моделювання навчального процесу для підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності	4	Основна: [3; 5 – 7]; додаткова: [14; 15]
	Розробка навчального заняття	4	
Тема 5. Керівництво вищим навчальним закладом	Управління розвитком вищого навчального закладу	2	Основна: [3; 6; 7]; додаткова: [9; 11 – 13]
Тема 6. Основи педагогічної майстерності	Дидактичний тренінг з проведення навчального заняття з використанням інноваційних технологій навчання	2	Основна: [1; 3; 7]; додаткова: [8 – 11; 16]

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів передбачає навчально-пізнавальну діяльність із самостійного пошуку інформаційних джерел для вивчення питань за темами дисципліни, що рекомендуються для самостійного ознайомлення з метою поглиблення та розширення знань, формування та розвитку ключових, професійних, спеціально-професійних компетентностей (табл. 6).

Організація самостійної роботи студентів спрямована на навчання студентів щодо творчої і самостійної праці, планування особистої стратегії навчання, раціональної організації свого часу, аналізу та інтерпретації результатів науково-дослідної роботи.

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
 2. Підготовка до семінарських та практичних занять.
 3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
 4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
 5. Підготовка до контрольних робіт.
 6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
- Перелік питань для самостійної роботи наведено у табл. 6.

Таблиця 6

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання за темами	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи педагогіки вищої школи			
Тема 1. Наукові основи педагогіки вищої школи	Самостійне опрацювання літератури та нормативних документів з пріоритетних напрямків державної політики щодо розвитку вищої освіти в Україні, реалізації Європейської кредитно-трансферної системи, створення	12	Основна: [3; 5; 7]; додаткова: [9; 17]

1	2	3	4
	та діяльність перших ВНЗ. Теоретичні завдання №1. "Проблеми вищої школи та шляхи їх вирішення", Вивчення лекційного матеріалу. № 2 "Аналіз основних категорій педагогіки вищої школи"		
Тема 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі	Підготовка до заняття, вивчення додаткового матеріалу щодо стану студентської молоді в Україні, характеристик студентоцентрованого підходу, студентського самоврядування. Практичне завдання № 3. "Професіограма фахівця (професія за спеціальністю). Програма розвитку"	8	Основна: [3; 6; 7]; додаткова: [11 – 16]
Тема 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання	Підготовка до заняття, самостійне опрацювання матеріалів, розміщених на сайті персональних навчальних систем щодо економічного виховання, формування професійно-важливих якостей. Підготовка до контрольної роботи. Оформлення теоретичного завдання № 4. "Кодекс цінностей сучасного суспільства"	8	Основна: [3; 5 – 7; 8]; додаткова: [14 – 6]
Змістовий модуль 2. Управління вищим навчальним закладом та навчальним процесом			
Тема 4. Сутність процесу навчання у вищій школі	Вивчення питань на самоопрацювання з організаційних форм навчання, сучасні технології навчання, технології E-learning. Практичне завдання № 5. Розробка технологічної карти навчального заняття. Підготовка міні-лекції з презентацією	24	Основна: [3; 5 – 7]; додаткова: [8 – 11; 17]
Тема 5. Керівництво вищим навчальним закладом	Вивчення питань на самоопрацювання з інноваційної політики в галузі розвитку національної системи освіти, оцінки ефективності діяльності вищого навчального закладу	8	Основна: [2; 5; 6]; додаткова: [9; 14].
Тема 6. Основи педагогічної майстерності	Вивчення питань на самоопрацювання щодо мережевих засобів комунікацій для проведення навчальної роботи. Впровадження освітніх інновацій у педагогічну практику	8	Основна: [2; 5; 6]; додаткова: [10; 11; 14]

8. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука

Що вивчає наука педагогіка вищої школи?

Що належить до основних категорій педагогіки вищої школи, як вони взаємопов'язані?

Які основні етапи історії розвитку вищої школи в Україні?

Розкрийте завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі?

Яка структура системи вищої освіти в Україні?

У яких напрямках передбачається вдосконалення системи вищої освіти України для її входження до європейського та світового освітнього простору?

У яких формах може здійснюватися підготовка фахівців у вищих навчальних закладах?

Які методи дослідження використовуються для вивчення проблем у вищій школі?

У чому полягає необхідність взаємозв'язку педагогіки вищої школи з іншими науками?

Яке місце займає педагогіка вищої школи в системі навчання професійної підготовки студентів магістратури?

Які етапи становлення та розвитку вищої освіти в Україні?

У чому полягала діяльність перших вищих навчальних закладів?

Тема 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі

У чому полягає філософія людиноцентризму?

Які основні характеристики студентоцентрованого підходу?

Які вимоги висувають держава, суспільство, роботодавці до підготовки фахівців з вищою освітою?

Дайте загальну психолого-педагогічну характеристику сучасного студента вищого навчального закладу?

У яких напрямках здійснюється професіоналізація особистості студента?

Як здійснюється професійна підготовка студентів на різних курсах у вищій школі?

Розкрийте структуру та зміст професійної компетентності фахівців за Вашою спеціальністю.

У чому полягає професійний розвиток фахівця?
Як побудувати план професійного саморозвитку?

Тема 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання

Які основні особливості сучасного студентства як соціальної спільноти?

У чому полягає взаємозв'язок процесів навчання і виховання у вищій школі?

Чому необхідно враховувати основні закономірності та принципи виховання у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі?

Якими об'єктивними причинами зумовлена потреба у правовому, економічному, трудовому, екологічному, фізичному вихованні студентської молоді?

У чому полягає сутність професійного виховання у вищій школі?

Як організовується система професійного виховання у вищому навчальному закладі?

Назвіть найбільш ефективні методи професійного виховання у вищій школі?

Яка роль самовиховання у підготовці майбутнього фахівця?

Які органи студентського самоврядування у вищому навчальному закладі?

Тема 4. Сутність процесу навчання у вищій школі

Що вивчає дидактика вищої школи, її основні категорії?

У чому полягає специфіка навчального процесу у вищій школі?

Що належить до складових навчального процесу?

Що складає зміст освіти? Яке призначення нормативної і вибіркової частин змісту освіти?

У чому полягає зв'язок різних методів навчання?

Які чинники впливають на вибір організаційних форм, методів, технологій навчання в конкретній непедагогічній ситуації?

Охарактеризуйте основні засоби навчання і зв'язок між ними?

Назвіть основні форми організації навчального процесу. Виділіть їх переваги та недоліки.

Розкрийте методику підготовки та проведення лекції, семінару, практичного, лабораторного заняття, тренінгу.

Які методи активізації навчального процесу доцільно використувати у підготовки студентів магістратури?

Які сучасні освітні технології сприятимуть ефективності навчального процесу при підготовці майбутнього конкурентоздатного фахівця?

У чому полягають особливості дистанційного навчання?

Розкрийте потенційні можливості інформаційно-комунікаційних технологій у підвищенні ефективності навчального процесу.

Назвіть переваги та недоліки електронних, мультимедійних, інтерактивних засобів навчання.

Тема 5. Керівництво вищим навчальним закладом

У чому полягає діяльність органів державного управління вищою освітою в Україні?

На яких принципах ґрунтується керівництво вищим навчальним закладом?

Чим відрізняються поняття "керівництво" та "управління" вищим навчальним закладом?

Сутність поняття "керівництво вищим навчальним закладом".

Структура вищого навчального закладу.

У чому полягає зміст управлінської діяльності керівника вищого навчального закладу?

Ким чином оцінюється ефективність діяльності вищого навчального закладу?

Що сприятиме формування сприятливого соціально-педагогічного клімату педагогічного колективу вищого навчального закладу?

Тема 6. Основи педагогічної майстерності

У чому полягає сутність педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу?

Які професійно-особистісні якості повинен мати викладач вищого навчального закладу?

Назвіть особливості функцій педагогічного спілкування.

Які методи педагогічного впливу є ефективними, на Вашу думку у вищій школі?

Як здійснюється педагогічна взаємодія у дистанційному навчанні?

Які труднощі та бар'єри ній є більш поширеними в професійно-педагогічному спілкуванні?

За допомогою яких технік та прийомів можна досягти ефективної педагогічної взаємодії?

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Індивідуально-консультативна робота для студентів проводиться за індивідуальною та груповою формами:

- а) із засвоєнням теоретичного матеріалу;
- б) із засвоєнням практичного матеріалу;
- в) з підготовки до контрольних заходів;
- г) з надання допомоги щодо виконання завдань для самостійної роботи студентів.

10. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни використовуються методи: інформаційний – для формування нових знань; репродуктивний – для формування когнітивних та практичних умінь; проблемного викладення, евристичний – для формування реалізаційних здатностей, розвитку творчих здібностей.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 10.

Таблиця 10

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Методи активізації процесу навчання
1	2
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи педагогіки вищої школи	
Тема 1 Наукові основи педагогіки вищої школи	Лекція з постановкою оперативних питань. Дискусія "Сучасні проблеми вищої освіти". Групова робота "Основні категорії педагогіки і психології вищої школи" з використанням технології малювання. Презентації результатів групової роботи

1	2
Тема 2 Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі	Лекція-дискусія. Дискусія з опорою на власний досвід студентів. Використання методу експертних оцінок при побудова моделі професійної компетентності фахівця
Тема 3 Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання	Лекція-діалог. Групова робота з презентацією результатів "Кодекс цінностей сучасного виховання"
Змістовий модуль 2. Управління вищим навчальним закладом та навчальним процесом	
Тема 4. Сутність процесу навчання у вищій школі	Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Лекція-конференція. Дидактичний тренінг з формування умінь розробки та проведення навчального заняття, застосування сучасних технологій навчання
Тема 5. Керівництво вищим навчальним закладом	Лекція проблемного викладу. Застосування методу проектів "Розробка стратегічного плану розвитку ВНЗ"
Тема 6. Основи педагогічної майстерності	Лекція-конференція. Дидактичний тренінг з формування умінь розробки та проведення навчального заняття, застосування сучасних технологій навчання

Лекція проблемного викладу – нова інформація пропонується через обговорення проблемних питань, приводяться ще не вирішені наукові питання, тема розглядається як наукова проблема з демонстрацією тенденцій розвитку науки..

Лекція-діалог (лекція з включенням бесіди) – діалог з аудиторією, форма залучення присутніх до навчального процесу, що передбачає безпосередній контакт з аудиторією. Дозволяє привернути увагу до найважливіших питань з теми, визначити темп викладу навчального матеріалу з урахуванням особливостей аудиторії.

Лекція-дискусія (лекція з включенням дискусійних питань) – лекція, у ході якої передбачається не тільки включення відповідей студентів на питання викладача, а й організація вільного обміну думками в інтервалах між логічними розділами.

Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку – лекція, у ході якої викладач організовує отримання інформації про реакцію аудиторії на поставлені питання за допомогою технічних засобів або

прийомів постановки питань (на початку лекції чи після кожного її розділу). Якщо відповідь є правильною, викладач продовжує виклад, якщо ні – ставить питання і підводить підсумки. Дозволяє відстежити засвоєння змісту освіти у ході лекційного заняття.

Лекція – конференція – лекція, яка проводиться таким чином, що студенти є співлекторами викладача, готуючи міні-лекції з окремих питань, що розглядаються. Міні-лекції супроводжуються візуалізацією засобами електронної презентації.

Дискусія – організаційна форма навчання, заснована на публічному, відкритому, доброзичливому обговоренні актуального, але суперечливого питання і спрямована на певний позитивний результат.

Дидактичний тренінг – це система вправ, спрямованих на розвиток здібностей студентів, на набуття ними професійних умінь і навичок, формування компетенцій.

Робота в групах – форма організації навчально-пізнавальної діяльності, яка використовується для вирішення складних проблем, що потребують колективного розуму і спільної роботи.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових продуктів діяльності та послуг.

Метод кейсів (англ. Case method, кейс-метод, кейс-стади, case-study, метод конкретних ситуацій) – технологія навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ситуація (кейс) – письмовий опис якоїсь конкретної реальної ситуації.

11. Методи контролю

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, методи самоконтролю та самоперевірки.

Форми контролю: індивідуальна перевірка, фронтальна перевірка.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає:

1. Контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, семінарських і практичних занять.
2. Контроль та оцінювання якості підготовки та проведення міні-лекцій з електронною презентацією.

3. Контроль та оцінювання якості підготовки та проведення доповіді за результатами самостійного опрацювання питань.
4. Експрес-контроль засвоєння змісту освіти (в усній та письмовій формі).
5. Перевірку виконання теоретичних та практичних завдань.
6. Перевірку конспектів оформлення результатів діяльності на практичних та семінарських заняттях.
7. Виконання тематичних (за змістовними модулями) контрольних робіт.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку за результатами навчально-пізнавальної діяльності студентів протягом семестру на основі накопичувальної системи оцінювання за 100-бальною системою.

Приклад тематичних (за змістовними модулями) контрольних робіт **Загальний модуль 1. Загальні основи педагогіки вищої школи**

Контрольна робота 1. Варіант 1

Стереотипні питання (репродуктивний рівень: засвоєння, розуміння, відтворення знань):

1. Що вивчає педагогіка вищої школи? (1 бал за критеріями повноти та правильності відповіді)
2. Для цілеспрямованого пошуку шляхів удосконалення педагогічного процесу у вищій школі здійснюють психолого-педагогічне дослідження. Якими методами збору й обробки інформації Ви скористаєтесь для визначення якості професійної підготовки випускників магістратури? (1 бал за критеріями повноти та правильності відповіді)
3. Назвіть стратегічні напрями розвитку вищої освіти України. (1 бал за критеріями повноти та правильності відповіді)

Діагностичний питання (конструктивний рівень: формування суджень, аналіз, синтез):

4. Порівняйте основні категорії педагогіки вищої школи. У чому їх відмінність і взаємозв'язок? (1,5 бали за критеріями, повноти, правильності порівняння, наявності обґрунтування).
5. Які три напрями виховної роботи Ви вважаєте найбільш актуальними. Обґрунтуйте відповідь (1,5 бали за критеріями, повноти, правильності порівняння, наявності обґрунтування).

Евристичні питання (творчий рівень: синтез, оцінка):

6. Запропонуйте компоненти професійної компетентності фахівця вашої спеціальності та визначте їх зміст (2 бали за критеріями доцільності компонентів, повноти змісту компонентів, відповідності професійної спрямованості).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Основними складові системи контролю та оцінювання за 100-бальною накопичувальною шкалою при поточному контролі (залік) є: об'єкти оцінювання, контрольні заходи, критерії оцінювання та визначення максимальної кількості балів. Основними об'єктами оцінювання є результати навчання у термінах компетентностей: знання, уміння, реалізаційні здатності як прояв на практиці засвоєних знань, сформованих умінь, комунікації та автономності і відповідальності (табл. 11).

Таблиця 11

Складові системи контролю та оцінювання за 100-бальною накопичувальною шкалою при поточному контролі (залік)

№ п/п	Об'єкт оцінювання	Форми контролю та контрольні заходи	Макс. к-сть балів	Критерії оцінювання
1	2	3	4	5
1	Знання і розуміння	Експрес-опитування	1	Рівень засвоєння: пізнавальний, репродуктивний, продуктивний, творчий
		Доповіді	2	
		Презентація групової роботи	1	
		Контрольна робота	8	
		Оформлення конспекту за результатами практичних занять	1	Якість узагальнення результатів, висновків
2	вміння когнітивні та практичні (застосування знань)	Теоретичне навчальне завдання.	4	Рівень формування: Застосування знань та розуміння у типових ситуаціях Застосування у нетипових ситуаціях Творче виконання
		Практичне навчальне завдання	5	
		Контрольна робота	8	
3	Комунікації, автономність та відповідальність	Робота на лекції практичному занятті	0,5 1	Рівень прояву активності, взаємодії, продуктивності

Закінчення табл. 11

1	2	3	4	5
4	Реалізаційні здатності (інтеграція знань, умінь, комунікаційних здатностей, автономності та відповідальності)	Міні-лекції з презентацією	6	Рівень реалізації інтеграції знань, умінь, цінностей, ставлень, мотивації, комунікації, автономності, відповідальності
		Самостійне проведення вправ, фрагменту розробленого завдання (комплексне завдання)	10	
5	Додаткові бали	Тези, статті, доповіді на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, НДР кафедри, позааудиторна робота з дисципліни	до 10	За наявністю участі та рівнем якості виконання

Технологічна карта контролю та оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни "Педагогіка вищої школи" представлена у табл. 12.

Таблиця 12

Технологічна карта контролю та оцінювання результатів навчання студентів

Тижд.	Форми навчання	Години	Вид навч. заняття	Зміст навчальної діяльності	Форми контролю	Макс. бал
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи педагогіки вищої школи						
1	Ауд.	2	ПЗ 1	Обговорення дискусійних питань: Технології педагогічної взаємодії. Оформлення результатів роботи (висновки)	Робота на занятті. Перевірка конспекту практ. завдань	1 1
	СРС	4		Самостійне опрацювання літератури та нормативних документів. Теоретичне завдання №1. "Проблеми вищої школи та шляхи їх вирішення"	Перевірка теоретичного завдання № 1	4
2	Ауд.	2	Лекція 1	ТЕМА 1. Наукові основи педагогіки вищої школи	Робота на лекції	0,5
	СРС	4		Підготовка до заняття. Вивчення питань на самоопрацювання	Експрес-контроль	1

Продовження табл. 12

1	2	3	4	5	6	7
3	Ауд.	2	ПЗ 2	Групова робота "Основні категорії педагогіки і психології вищої школи"	Доповіді Робота на занятті	2 1
	СРС	4		Вивчення лекційного матеріалу. Теоретичне завдання 2. "Аналіз основних категорій педагогіки вищої школи"	Перевірка теоретичного завдання 2	4
4	Ауд.	2	Лекція 2	ТЕМА 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі	Робота на лекції	0,5
	СРС	4		Підготовка до заняття, вивчення додаткового матеріалу	Експрес-контроль	1
5	Ауд.	2	ПЗ 3	Групова робота "Побудова моделі професійної компетентності фахівця та професіограми фахівця"	Робота на занятті. Виконання завдань	1
	СРС	4		Самостійне опрацювання літератури. Практичне завдання № 3. "Професіограма фахівця (професія за спеціальністю). Програма розвитку"	Доповідь Перевірка практичного завдання № 3	2 5
6	Ауд.	2	Лекція 3.	ТЕМА 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання	Робота на лекції	0,5
	СРС	4		Підготовка до заняття, самостійне опрацювання матеріалів, розміщених на сайті персональних навчальних систем	Експрес-контроль	1
7	Ауд.	2	ПЗ 4	Вивчення лекційного матеріалу. Теоретичне завдання 4. "Кодекс цінностей сучасного суспільства". Контрольна робота № 1	Робота на занятті Перевірка теоретичного завдання № 4	1 4
	СРС	4		Підготовка до контрольної роботи Оформлення теоретичного завдання № 4	Перевірка контрольної роботи №1	8
Змістовий модуль 2. Педагогічне управління навчальним процесом						
8	Ауд.	2	Лекція 4	ТЕМА 4. Сутність процесу навчання у вищій школі	Робота на занятті	0,5
	СРС	4		Вивчення питань на самоопрацювання	Експрес-контроль	1
9	Ауд.	2	ПЗ 5	Групова робота "Моделювання навчального процесу для підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності"	Робота на занятті Виконання завдань	1 1

Продовження табл. 12

1	2	3	4	5	6	7
	СРС	4		Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Оформлення результатів групової роботи (висновки)	Перевірка конспекту практичних завдань	1
10	Ауд.	2	Лекція 5	ТЕМА 4. Сутність процесу навчання у вищій школі. Лекція-конференція	Робота на занятті	0,5
	СРС	4		Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка міні-лекції з презентацією	Експрес-контроль Міні-лекція з презентацією	1 6
11	Ауд.	2	ПЗ 6	Дидактичний тренінг "Розробка навчального заняття"	Робота на занятті	1
	СРС	4		Підготовка до заняття Практичне завдання № 5. Розробка технологічної карти навчального заняття	Перевірка завдання № 5.	5
12	Ауд.	2	Лекція 6	ТЕМА 4. Сутність процесу навчання у вищій школі. Лекція-конференція	Робота на лекції	0,5
	СРС	4		Випереджальне завдання для самоопрацювання. Підготовка міні-лекції з презентацією. . Оформлення комплексного завдання	Міні-лекції з презентацією	6
13	Ауд.	2	ПЗ 7	Дидактичний тренінг "Сучасні технології навчання"	Робота на занятті	1
	СРС	4		Підготовка до заняття Практичне завдання № 6. "Розробка вправи з формування професійних компетентностей із застосуванням сучасних технологій". Оформлення комплексного завдання	Перевірка завдання № 6.	5
14	Ауд.	2	Лекція 7	ТЕМА 5. Керівництво вищим навчальним закладом	Робота на занятті	0,5
	СРС	4		Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення питань на самоопрацюванні	Експрес-контроль	1
15	Ауд.	2	ПЗ 8	Аналіз нормативних документів. Групова робота "Розробка стратегічного плану розвитку ВНЗ"	Робота на занятті	1
	СРС	4		Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення питань на самоопрацювання. Оформлення результатів групової роботи (висновки). Оформлення комплексного завдання	Перевірка конспекту практичних завдань	1

Закінчення табл. 12

1	2	3	4	5	6	7
16	Ауд.	2	Лекція 8	ТЕМА 6. Основи педагогічної майстерності. Лекція-конференція	Робота на занятті	0,5
	СРС	4		Випереджальне завдання для само опрацювання. Підготовка міні-лекції з презентацією	Експрес-контроль Міні лекція з презентацією	1 6
17		2	ПЗ 9	Дидактичний тренінг з проведення фрагменту розробленого навчального заняття. Контрольна робота № 2	Захист комплексного завдання	10
	СРС	4		Підготовка до контрольної роботи	Перевірка контрольної роботи № 2	8
Всього годин		100	Загальна максимальна кількість балів з навчальної дисципліни			100
					з них	
аудиторні		72	<i>поточний контроль</i>			100
сам ост.		74	<i>підсумковий контроль:</i>			

Загальний розподіл балів при контролі та оцінюванні результатів навчання за змістовними модулями надано у табл. 13.

Таблиця 13

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
15,5	10,5	14,5	30,5	3,5	25,5	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Прийняття рішень щодо зарахування результатів навчання та узгодження систем оцінювання надається шкала оцінювання у табл. 14.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література**13.1. Основна**

1. Бандурка О. М. Основи педагогічної техніки : навчальний посібник / О. М. Бандурка, В. О. Тюріна, О. І. Федоренко. – Х. : ТИТУЛ, 2006. – 176 с.
2. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : навч. посібн. для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я. Я. Болюбаш. – К. : ВВП "КОМПАС", 1997. – 64с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / В. М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
5. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін. ; за ред. З. Н. Курлянд. – 3-е вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
6. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи : навчальний посібник для магістрів и аспірантів / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : ТОВ "Філ-студія", 2006. – 320 с.

7. Полякова Г. А. Педагогіка : навчальний посібник / Г. А. Полякова, Т. А. Борова. – Х. : ВД: "ІНЖЕК", 2011. – 374 с.

8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / М. М. Фіцула. – К. : "Академвидав", 2006. – 352 с.

13.2. Додаткова

9. Андреев А.А. Педагогика высшей школы. Новый курс / А. А. Андреев. – М. : Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2002. – 264 с.

10. Вища освіта України і Болонський процес : навчальний посібник / за редакцією В. Г. Кременя, М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш та ін. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2004. – 384 с.

11. Комп'ютерні технології в освіті : навч. посібн. / Ю. С. Жарких, С. В. Лисоченко, Б. Б. Сусь та ін. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2012. – 239 с.

12. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання : Умови застосування. Дистанційний курс : навчальний посібник / В. М. Куренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко ; за заг. ред. В. М. Кухаренка. – 3-тє вид. – Х. : НТУ "ХПІ", "Торгсін", 2002. – 320 с.

13. Локарева Г. В. Педагогічне спілкування : науково-методичний посібник / Г. В. Локарева, Л. І. Міщик, О. О. Почерніна. – Запоріжжя : Запорізький держуніверситет, 2000. – 154 с.

14. Освітній менеджмент : навчальний посібник / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. – К. : Шкільний світ, 2003. – 400 с.

15. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен ; пер. с англ. – М. : "Когито-Центр", 2002. – 396 с.

16. Студентська молодь України: сучасний вимір : щорічна Державна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2008 року) / [Є. І. Бородін, О. В. Бєлишев, А. В. Волошина та ін.] ; [редкол. Ю. О. Павленко [та ін.]]. – К., 2009. – 164 с.

17. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В. В. Химинець. – Тернопіль : Мандрівець, 2009. – 360 с.

18. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посібн. / В. І. Лозова, А. В. Троцько, О. М. Іонова та ін. ; за заг. ред. В. І. Лозової. – Х. : Віровець А.П. "Апостроф", 2011. – 408 с.

13.3. Інформаційні ресурси

19. Всі українські інформаційні ресурси, пов'язані з освітою: організації, вищі навчальні заклади, інформація про системи освіти найбільш розвинених країн, преса, виставки, конференції, фірми та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ednu.kiev.ua/>.

20. <http://www.edu-ua.net/> – Освітня українська мережа. Міністерство освіти, Інститут змісту і методів навчання, перелік серверів установ, підпорядкованих міністерству освіти України, та ін. – Режим доступу :

21. Сайт Інституту засобів навчання Академії педагогічних наук. – Режим доступу : <http://www.ime.edu-ua.net/default.htm>.

22. Сайт Міністерства освіти і науки України. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/>.

23. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/>.

24. Сайт Харківського національного економічного університету. – Режим доступу : <http://www.hneu.edu.ua/>.

25. Сайт Управління освіти і науки Харківської міської ради. – Режим доступу : <http://www.edu.kharkov.com/>.

26. Сервер Першої української комп'ютерної дидактичної лабораторії. Великий путівник з освітніх серверів Інтернет. – Режим доступу : <http://www.dlab.kiev.ua/>.

13.4. Методичне забезпечення

27. Полякова Г. А. Педагогіка : навчальний посібник / Г. А. Полякова, Т. А. Борова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2002. – 374 с.

28. Роздатковий матеріал: роздатковий матеріал для виконання практичних завдань під час аудиторної роботи; комплект завдань для контрольних робіт.

29. Персональна навчальна система "Педагогіка вищої школи" (Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/login/index.php>), яка містить:

30. Загальну інформацію: робочу програму навчальної; глосарій; список рекомендованої літератури; технологічну карту контролю та оцінювання результатів навчання.

31. До кожної теми: теоретичний матеріал: конспекти лекцій, роздатковий матеріал; завдання для практичної та самостійної роботи; додатковий матеріал: нормативні документи, література.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Педагогіки вищої школи" за Національною рамкою кваліфікацій України

31

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність та відповідальність
1	2	4	5	6
Тема 1. Наукові основи педагогіки вищої школи				
Здатність визначати і грамотно використовувати основні категорії та науковий апарат педагогіки вищої школи, здійснювати на цій основі психолого-педагогічне дослідження з метою розв'язання педагогічних завдань	Основні закономірності, принципи, об'єкт, предмет, категорії педагогіки вищої школи. Класифікація методів психолого-педагогічних досліджень	Визначати категорії вищої школи. Добирати методи психолого-педагогічних досліджень для розв'язання педагогічних ситуацій	Донести до фахівців та нефаківців знань та пояснень щодо сутності педагогічних процесів, результатів психолого-педагогічних досліджень	Приймати рішення та брати відповідальність за результати психолого-педагогічних досліджень
Тема 2. Особистісно-професійне становлення студента у вищій школі				
Здатність застосовувати та переносити в нові ситуації знання основних положень філософії людиноцентризму, компетентнісного підходу, враховувати вікові, соціально-педагогічні та психологічні особливості студентського віку у процесі професійної підготовки	Основні положення людиноцентричного та компетентнісного підходів. Особливості студентського віку. Напрями та етапи особистісно-професійного становлення студента у вищій школі	Застосовувати положення людиноцентричного та компетентнісного підходів у педагогічній та професійній практиці. Враховувати особливості студентського віку при проектуванні складових навчального процесу. Визначати структуру та зміст професійної компетентності фахівця з вищою освітою за спеціальністю	Донести сутність людиноцентричного та компетентнісного підходу до суб'єктів освітнього процесу. Будувати комунікаційну стратегію із врахуванням вікових особливостей тих, хто навчається	Здатність до особистісно-професійного саморозвитку

Тема 3. Студент і студентство як об'єкт і суб'єкт виховання				
Здатність до застосування на практиці методів та форм виховної роботи зі студентською молоддю відповідно до педагогічної ситуації. Здатність до професійного самовиховання	Сутність процесу виховання, методи, форми виховання студентської молоді. Напрями виховної роботи у вищій школі. Зміст роботи куратора академічної групи	Моделювати виховний процес. Доцільно добирати методи, форми, засоби виховання відповідно до мети їх застосування	Толерантне, етичне використання методів, форм та засобів виховного впливу у педагогічній взаємодії	Відповідальність за результати виховного процесу
Тема 4. Сутність процесу навчання у вищій школі				
Здатність до моделювання та проведення навчального заняття із доцільним добром змісту освіти, методів, організаційних форм, дидактичних засобів, технологій навчання	Складові навчального процесу та їх характеристики. Методика розробки навчального заняття. Класифікації технологій навчання. Інформаційно-комунікаційні, тренінгові технології навчання	Визначати складові навчального процесу. Розробляти навчальне заняття із застосуванням активних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій навчання	Зрозуміле донесення знань та пояснень до осіб, які навчаються	Відповідальність за розвиток професійних знань та умінь у тих, хто навчається
Тема 5. Керівництво вищим навчальним закладом				
Розуміння сутності керівництва вищим навчальним закладом, готовність участі в процесах управління та самоуправління на відповідному рівні керівної вертикалі	Система та нормативна база держаного управління вищою освітою. Завдання, напрями діяльності, структура вищого навчального закладу. Поняття керівництва та управління вищим навчальним закладом. Управління розвитком ВНЗ на інноваційній основі. Сутність ліцензування та акредитації	Користуватися нормативною базою, що регулює освітню діяльність ВНЗ. Відтворювати структуру управління ВНЗ. Управляти власною навчально-пізнавальною діяльністю як складовою системи управління вищого навчального закладу	Обґрунтування та донесення суджень і пропозицій щодо управління розвитком підсистем навчання та виховання у вищому навчальному закладі	Прийняття рішень щодо інноваційних процесів, необхідних для розвитку освітнього середовища ВНЗ
Тема 6. Основи педагогічної майстерності				
Здатність до розвитку педагогічної майстерності, взаємодії та спілкування	Поняття педагогічної майстерності та педагогічної техніки. Методи педагогічного впливу. Засоби педагогічної комунікації	Уміння управляти собою та іншими. Застосовувати методи педагогічного співробітництва	Будувати психолого-педагогічну взаємодію з учасниками навчального процесу	Здатність до саморозвитку педагогічної майстерності

Зміст

Вступ	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни	11
5. Теми семінарських занять	12
6. Теми практичних занять	12
7. Самостійна робота	14
8. Контрольні запитання для самодіагностики	16
9. Індивідуально-консультативна робота	19
10. Методи навчання	19
11. Методи контролю	21
12. Розподіл балів, які отримують студенти	23
13. Рекомендована література	28
13.1. Основна	28
13.2. Додаткова	29
13.3. Інформаційні ресурси	30
13.3. Методичне забезпечення	30
Додатки	31

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ"
для студентів спеціальності
8.18010024 "Прикладна економіка"
денної форми навчання**

Укладач **Полякова** Ганна Анатоліївна

Відповідальний за випуск **Дороніна М. С.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 176 ЕВ. Обсяг 34 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

Дк № 481 від 13.06.2001 р.